

prima instanță: I. Busuioc

dosarul nr.2r-866/13

instanța de apel: B. Bîrca, M. Moraru, M. Ciugureanu

DECIZIE

27 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către Ministerul Finanțelor, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Gheorghiu împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la încasarea valorii imobilelor confiscate în urma represiunilor politice, anularea hotărârii Sovietului Comisarilor Norodnici nr. 124 din 15 februarie 1946, constatarea faptului represiunilor politice, eliberarea certificatului de victimă a represiunilor politice și repararea prejudiciului moral, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2013, prin care a fost respinsă cererea de revizuire depusă de către Ministerul Finanțelor ca fiind inadmisibilă,

c o n s t a t ă:

La 20 decembrie 2006, Vladimir Gheorghiu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la restituirea caselor de locuit.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că este nepotul lui Leizer Zilberman, care a deținut în proprietate două case de locuit și o magazie, situate pe str. Sf. Andrei,28 (fosta str. Al. Donici), mun. Chișinău. În anul 1941, or. Chișinău a fost acaparat de armata fascistă și bunicii săi au fost uciși. În anul 1946, primăria orașului a ocupat aceste imobile, iar încercările părinților săi de a le recupera nu s-au soldat cu rezultate.

Susține că în prezent, în aceste imobile se află 12 apartamente privatizate de mai multe familii. El s-a adresat de nenumărate ori la Primăria mun. Chișinău, însă aceasta refuză să le restituie.

Prin urmare, solicită restituirea caselor de locuit din str. Sf. Andrei,28, mun. Chișinău, care au aparținut cu drept de proprietate bunicului său, Leizer Zilberman.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 aprilie 2008 acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2008 a fost respins apelul declarat de către Vladimir Gheorghiu și menținută decizia instanței de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2009 a fost admis recursul declarat de către Vladimir Gheorghiu, au fost casate integral decizia

instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a fost restituită pricina spre rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecători.

La 23 februarie 2010, Vladimir Gheorghiu a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând restituirea casei de locuit și a magaziei, care au aparținut cu drept de proprietate bunicilor săi.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 februarie 2010 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2010 a fost respins apelul declarat de către Vladimir Gheorghiu și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 februarie 2011 a fost admis recursul declarat de către Vladimir Gheorghiu, au fost casate decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a fost restituită pricina spre rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecători.

La 04 aprilie 2011, Vladimir Gheorghiu a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea valorii casei de locuit și a magaziei confiscate în urma represiunilor politice, care au aparținut bunicilor săi, anularea hotărârii Sovietului Comisarilor Norodnici nr. 124 din 15 februarie 1946, constatarea faptului represiunilor politice, eliberarea certificatului de victimă a represiunilor politice pe numele său și a mamei sale și repararea prejudiciului moral în sumă de 100000 lei pentru încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a pricinii prevăzut de art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și pentru purtarea brutală a judecătorului Djeta Chistol și purtarea jignitoare față de el a judecătorului Nicolae Costin, care a emis o hotărârea judecătorească ilegală și nefondată, care a fost casată de către Curtea Supremă de Justiție.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 iulie 2011 acțiunea a fost admisă și a fost încasat din contul Primăriei mun. Chișinău în beneficiul lui Vladimir Gheorghiu compensația bănească în mărime de 3360000 lei, ce constituie echivalentul bănesc al imobilului naționalizat din str. Sf. Andrei,28, mun. Chișinău, care i-a aparținut lui Leizer și Lauba Zilberman și care prin hotărârea Sovietului Comisarilor Norodnici nr. 124 din 15 februarie 1946 a fost trecut în proprietatea statului și transmis în gestiunea autorităților publice.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2011 a fost admis apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău, casată hotărârea primei instanțe și restituită pricina spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 aprilie 2012 a fost atras în proces în calitate de copârât Consiliul mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 31 mai 2012 acțiunea a fost admisă și a fost încasat din contul Consiliului mun. Chișinău în beneficiul lui Vladimir Gheorghiu compensația bănească în mărime de 2932937 lei, ce constituie echivalentul bănesc al imobilului naționalizat din str. Sf. Andrei,28, mun. Chișinău, care i-a aparținut lui Leizer și Lauba Zilberman și care prin hotărârea Sovietului Comisarilor Norodnici nr. 124 din 15 februarie 1946 a fost trecut în proprietatea statului și transmis în gestiunea autorităților publice.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 iunie 2012 a fost încasată de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul lui Vladimir Gheorghiu suma de 3429 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2012 pricina a fost ridicată de la examinare în ordine de apel și restituită în prima instanță pentru emiterea unei hotărâri suplimentare.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 decembrie 2012 a fost constatat faptul represiunii politice în privința lui Vladimir Gheorghiu, iar pretențiile cu privire la anularea hotărârii Sovietului Comisarilor Norodnici nr. 124 din 15 februarie 1946, eliberarea certificatului de victimă a represiunilor politice pe numele său și a mamei sale și repararea prejudiciului moral în sumă de 100000 lei au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2013 a fost respins apelul declarat de către Consiliul mun. Chișinău și menținută hotărârea primei instanțe, a fost admis apelul declarat de către Vladimir Gheorghiu, casată hotărârea suplimentară a primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și emisă în această parte o hotărâre suplimentară, prin care a fost încasată din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Vladimir Gheorghiu suma de 10000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest hotărârea suplimentară a primei instanțe a fost menținută.

La 08 iulie 2013, Ministerul Finanțelor a depus o cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acesteia și casarea deciziei instanței de apel, invocând ca temei de revizuire prevederile art. 449 lit. c) CPC.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2013 a fost respinsă cererea de revizuire depusă de către Ministerul Finanțelor ca fiind inadmisibilă.

La 03 octombrie 2013, Ministerul Finanțelor a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii spre rejudecare.

Recurentul Ministerul Finanțelor, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel. Menționează că conform Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar și Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1265 din 14 noiembrie 2008, Ministerul Finanțelor este gestionarul bugetului de stat, iar una din funcțiile acestuia este gestionarea finanțelor publice și controlul utilizării conform destinației a finanțelor publice, iar în conformitate cu art. 449 lit. c) CPC, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Susține că emiterea unei hotărâri judecătorești privind încasarea din bugetul de stat a unei sume bănești fără atragerea în proces a Ministerului Finanțelor, care este autoritatea publică abilitată prin Lege să gestioneze bugetul național, constituie o încălcarea a principiilor contradictorialității și egalității și a dreptului la apărare.

Afirmă că interesele statului Republica Moldova în fața Curții Europene pentru Drepturile Omului sunt apărate de agentul său guvernamental, întru respectarea principiului contradictorialității și garantarea dreptului la apărare, această practică a fost impusă și în cazul examinării unor astfel de litigii la nivel național, prin prevederile art. 2 alin. (7) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2013 (până

la 06 octombrie 2012), organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe aceste categorii de cauze era Ministerul Finanțelor.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet de 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de judecată, după examinarea cererii de revizuire, emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă în cazul în care cererea de revizuire contravine prevederilor art. 451 CPC.

Din materialele dosarului rezultă că recurentul Ministerul Finanțelor a depus o cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2013, prin care a fost respins apelul declarat de către Consiliul mun. Chișinău și menținută hotărârea primei instanțe, a fost admis apelul declarat de către Vladimir Gheorghiu, casată hotărârea suplimentară a primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și emisă în această parte o hotărâre suplimentară, prin care a fost încasată din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Vladimir Gheorghiu suma de 10000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în rest hotărârea suplimentară a primei instanțe a fost menținută.

Drept temei al declarării revizuirii, recurentul Ministerul Finanțelor a invocat art. 449 lit. c) CPC, care prevede că revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel, examinând cererea de revizuire, justificat a conchis că prin decizia instanței de apel nu au fost lezate drepturile Ministerului Finanțelor, dat fiind faptul că paguba morală a fost încasată de la stat, Ministerul Finanțelor fiind gestionarul bugetului de stat.

Este de menționat și faptul că admiterea cererii de revizuire în asemenea împrejurări ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză.

Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel temeinic și legal a respins cererea de revizuire depusă de către Ministerul Finanțelor.

În contextul celor expuse, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurentului invocate în recurs, deoarece acestea nu constituie temei de admitere a recursului.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ministerul Finanțelor.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Gheorghiu împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la încasarea valorii imobilelor confiscate în urma represiunilor politice, anularea hotărârii Sovietului Comisarilor Norodnici nr. 124 din 15 februarie 1946, constatarea faptului represiunilor politice, eliberarea certificatului de victimă a represiunilor politice și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Ion Corolevschi